

загрозам. Тому Україна потребує єдиної гнучкої системи безпеки, яка досягається шляхом тісної співпраці.

Перші результати інтеграції сил оборони можна побачити на прикладі оборони Києва у 2022 році. Співпраця між ЗСУ, СБУ, НГУ, підрозділами територіальної оборони та іншими структурами мала на меті не допустити захоплення столиці України.

Тож, можна дійти до висновку, що інтеграція сил оборони України не тільки можлива у далекому майбутньому, але й активно відбувається вже сьогодні, вже зараз. Завдяки створенню єдиного оперативного простору, взаємодії між структурами, а також співпраці з НАТО, Україна може продовжувати чинити опір окупаційній політиці російської федерації. Досвід оборони Києва це тільки підтверджує - запорукою успіху є усвідомлення важливості єдності та взаємодії всіх учасників.

Брижаний Віталій,

начальник служби

цивільно-військового співробітництва,

15 бригада оперативного призначення

Національної гвардії України,

підполковник

Согорін Андрій,

доцент кафедри вогневої підготовки,

Київський інститут Національної гвардії України,

майор

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СИЛ ТА ЗАСОБІВ ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ПІД ЧАС СТРАТЕГІЧНОЇ ОБОРОНИ

Зростання ролі цивільно-військового співробітництва в умовах сучасної війни, особливо в умовах тривалої гібридної загрози, потребує переосмислення традиційних підходів до організації оборонних дій. Гнучкість, адаптивність та здатність реагувати на непередбачувані сценарії стають важливими атрибутами стратегічного управління.

У контексті збройної агресії російської федерації проти України, завдання стратегічної оборони набули критичного значення, зокрема в аспекті координації зусиль військових та цивільних структур. Цивільно-військове співробітництво (ЦВС) стає не просто підтримуючою функцією, а однією з основних умов ефективного стратегічного управління оборонними операціями. Ця взаємодія дозволяє досягти інформаційної переваги, мобілізаційної синергії та соціальної легітимізації дій Сил оборони України і Національної гвардії України, як її частки.

Розкриваючи роль ЦВС у стратегічній обороні, зазначимо, що ключовою рисою сучасної моделі ЦВС є її мультидисциплінарний характер. Вона включає логістику, інформаційну політику, соціальну взаємодію та психологічні аспекти впливу на цивільне населення. Це створює передумови для синергії між військовими цілями та гуманітарними зусиллями.

Згідно з Доктриною ЦВС, співробітництво між військовими та цивільним середовищем виконується у межах системи підтримки військ, забезпечення цивільного середовища та налагодження взаємодії. Основними напрямками є: оперативне інформування, взаємодія з органами ЦЗ, інформаційний супровід, координація гуманітарних заходів. У стратегічному оборонному плануванні підрозділи ЦВС інтегруються в систему управління, виступаючи ключовою інституцією комунікації між військовими та цивільними.

Виходячи з Доктрини ЦВС можна окреслити завдання сил та засобів цивільно-військового співробітництва у ході стратегічної оборони. Окрім наведених функцій, ЦВС здійснює посередництво між військами та цивільним населенням у питаннях відновлення життєдіяльності, включаючи водопостачання, енергозабезпечення, розчищення інфраструктури. ЦВС також сприяє розміщенню військових формувань з урахуванням місцевих потреб та конфліктних точок.

До завдань належать: ситуаційне оцінювання ЦС, рекомендації щодо мінімізації впливу бойових дій, проведення інформаційних кампаній, організація евакуації цивільного населення. Крім того, ЦВС забезпечує створення центрів швидкого реагування, організовує місії супроводу та комунікації, здійснює спостереження за гуманітарною ситуацією.

У рамках стратегічного рівня підрозділи ЦВС можуть функціонувати як частина об'єднаних координаційних центрів. Вони мають включати аналітичні групи, офіцерів зв'язку, підрозділи стратегічних комунікацій, що забезпечують системне охоплення інформаційного простору.

До сил ЦВС належать офіцери, аналітики, комунікаційні фахівці. Засоби включають транспорт, зв'язок, гуманітарне забезпечення. Застосовується широкий інструментарій: інформаційно-психологічна підтримка, публічна дипломатія, ІТ-аналітика, багатоканальний моніторинг суспільної думки. Важливе місце належить інтеграції з територіальною обороною.

Викликом для застосування сил ЦВС в стратегічній обороні є низька правова адаптивність ЦВС до умов воєнного стану, що обмежує правомірність втручання у деякі аспекти цивільного врядування. Перспективи розвитку пов'язані також із формуванням міжвідомчих протоколів спільного реагування, які дозволять підвищити ефективність комплексних операцій, і взагалі потрібне єдине принципове визначення суті «цивільно-військового співробітництва», оскільки нормативні документи вкладають різну суть в це поняття.

Викликами є відсутність законодавчої бази, міжвідомча неузгодженість, гібридний характер загроз. Перспективи: впровадження стандартів НАТО, розгортання інтегрованих регіональних команд ЦВС, розвиток цифрових платформ обміну даними, створення мобільних осередків оперативної комунікації.

Враховуючи вищезазначене, доходимо до висновків, що в умовах війни майбутнього саме ЦВС може стати ключовим чинником стійкості держави. Своєчасна модернізація його структури, нормативної бази та технічного забезпечення стане запорукою успішного функціонування всієї системи оборони.

ЦВС у стратегічній обороні є критично важливим інструментом досягнення військово-політичних цілей. Спроможність ефективно взаємодіяти з цивільним середовищем забезпечує гнучкість, стійкість та легітимність оборонної кампанії. Застосування ЦВС дозволяє гармонізувати військові та гуманітарні інтереси у межах спільного безпекового простору.

***Бугрій Станіслав,**
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри фізичного виховання,
спеціальної фізичної підготовки і спорту
Київський інститут Національної гвардії України,
майор*

***Стригун Данііл,**
курсант курсу № 1,
факультет службово-бойової діяльності Національної гвардії України,
Київський інститут Національної гвардії України,
солдат*

РОЛЬ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ФОРМУВАННІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ БОЙОВИХ ДІЙ

Сучасні збройні конфлікти характеризуються надзвичайно високим рівнем стресу, психологічних навантажень та екстремальних умов, що чинять значний вплив на психіку військовослужбовців. Бойові дії вимагають не лише фізичної витривалості та сили, але й високої психологічної стійкості, тобто здатності зберігати емоційну рівновагу, контролювати свої реакції та ефективно діяти в умовах постійної загрози, невизначеності та втрат. У зв'язку з цим, проблема формування та підтримки психологічної стійкості військовослужбовців є однією з найактуальніших у сучасній військовій психології та практиці бойової підготовки.

Спеціальна фізична підготовка направлена на розвиток основних фізичних якостей військовослужбовців, як-от витривалість, сила, координація і швидкість, що відіграє важливу роль у підтриманні фізичної форми й збереженні здоров'я в умовах високого навантаження й стресу.